

Mis on Web3 ja millal see tuleb?

2 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Kes on vähegi kuulnud krüptorahadest ja plokiahela tehnoloogiast, on märganud, et neid mainitakse seoses uue Interneti ehk Web3-ga. Uued tehnoloogiaettevõtted investeerivad Web3 lahenduste arendamisse miljardeid, selle ideed tõmbavad ligi helgemaid päid ja tehnoloogiaettevõtte parimaid spetsialiste. Üha sagedamini rõhutatakse, et üsna pea kogeme hoopis teistsugust Interneti - palju demokraatlikumat, detsentraliseeritumat, avaramate võimalustega tavalistele igapäevakasutajatele ja sisuloojatele, selgitab Binance'i Eesti esindaja **Polina Brottier**.

Web1-st Web3-ni

Kuigi Web3 mõiste on alles kanda kinnitamas, viitab see laias laastus Interneti kolmandale põlvkonnale, mis on detsentraliseeritum, demokraatlikum ja suurte tehnoloogiaettevõtete poolt vähem mõjutatav variant. Web3 Interneti arengut juhivad tehisintellekt, masinõpe ja plokiahelatehnoloogiad.

Termini Web3 võttis 2014. aastal kasutusele arvutiteadlane ja suuruselt teise plokiahelavõrgu Ethereum (ETH) kaasasutaja Gavin Wood. Web3 idee arenedes lõi ta hiljem ka Polkadoti ja Kusama plokiahela võrgustikud.

Interneti nn esimene etapp ehk Web1 (või ka Web 1.0) on omistatud perioodile 1989–2004. Seda perioodi nimetatakse ka "loetava" Interneti perioodiks. Internetis oli inimestel juurdepääs teabele, mis asus ettevõtete ja organisatsioonide staatilistel veebisaitidel. Web1 oli oma olemuselt ühesuunaline, kus kasutajad ise löid internetisisu pigem harva.

2004. aastat peetakse Web2 perioodi alguseks, mil hakkasid populaarsust koguma sotsiaalmeediaplatformid. World Wide Web on samuti arenenud suurest lugemissaalist tohutuks andmehoidlaks. Kasutajad ei saanud mitte ainult lugeda, vaid neist said ka ise aktiivsed sisuloojad. Ettevõtted hakkasid pakkuma platvorme, mis julgustasid kasutajaid looma oma sisu ning suhtlema teiste kasutajatega. Sealjuures kasutajate loodud sisu ei kuulunud sisuloojatele endile. Kodanike tegevust erinevatel sotsiaalplatvormidel tegid rahaks valdkonna juhtivad ettevõtted, saavutades samal ajal kontrolli veebi- ja suhtlusvõrgustike kasutajate andmete üle. See võimaldas neil luua kasumimudeleid, mis põhinesid reklaamitulul. See aga ei austanud ja vahel isegi kahjustas platvormide kasutajate huve.

Web1 ja Web2 abil loodi kindel rahvusvaheline Interneti-infrastruktuur, mida naudivad miljardid inimesed üle maailma. Samal ajal aitas see tsentraliseeritud lähenemine kaasa võimu ja tulude koondumise üksikute ettevõtete kätte, mida ka ebademokraatlikud valitsused saavad hõlpsasti kasutada oma kodanike kontrollimiseks. Samuti seisavad platvormi kasutajad sageli silmitsi oma kontode blokeerimisega suhtlusvõrgustike platvormidel.

Uus ja "tark" Internet

Web3 nägemus on arukas internet, kus veebisaidid "suhtlevad" inimestega, kohandudes iga kasutajaga individuaalselt. Selle asemel, et ettevõtted mõjutaksid sisu, mida kasutajad näevad, kohanduvad programmid sisuliselt kasutajate endi huvidega. Plokiahela tehnoloogiad peaksid seevastu olema veebiidentiteedi, andmete ja omandiõiguse haldamise tagajad. Seega vähendab Web3 suurte tehnoloogiaettevõtete monopolset positsiooni, luues detsentraliseerituma ja demokraatlikuma internetikeskkonna, kus üksikisikutel ja sisu loojatel on suurem roll ning nad omavad suuremat kontrolli oma andmete üle. Web3é üks eesmärke on saavutada tulude detsentraliseerimine, et sisu loojad ise saaksid interneti ja sotsiaalvõrgustike sisust kõige rohkem kasu. Web3-l on potentsiaali lõigata välja "vahemehed" ehk suured platvormid, mis vahendavad autorite sisu teistele kasutajatele, teenides seejuures suuri kasumeid, millest autoriteni jõuab vaid väike osa.

Võime kindlalt öelda, et Internet muutub oluliselt, kuigi me ei tea veel täpselt, milline see muutus saab olema. Näeme juba praegu liikumist 3D-keskkondade ja virtuaalreaalsuse suunas. Nende seas on üks suund, mis on juba mingil määral reaalsuseks saamas – inimeste digitaalne sotsialiseerimine "metaversumites" ehk täisdigitaalsetes keskkonnades.

Tehisintellekt alles järk-järgult õpib ja kohaneb inimese loodud sisu arusaamisega. On veel pikk tee minna, kuniks arvutiprogrammid suudavad täielikult mõista kõigi sõnade tõelist semantikat. Näiteks sõna "õudne" võib mõnikord kasutada ka vastupidises tähenduses "õudselt hea". Seda võib programmil olla äärmiselt raske mõista. Kuid suurandmete töötlemine õpetab ka tehisintellekti järk-järgult paremini mõistma, mida inimene tegelikult on mõelnud.

Plokiahelad ja krüptovaluutad sobivad ideaalselt Web3 põhitehnoloogiateks, kuna need on oma olemuselt detsentraliseeritud ja võimaldavad igaühel salvestada plokiahelasse teavet, märgistada varasid ja luua digitaalset identiteeti. Seetõttu peetakse plokiahelaid ja krüptovaluutasid sageli üheks tehnoloogiaks, mis võiks olla Web3 revolutsiooni aluseks. Web3-maailmas ei pea kasutajad usaldama teenuseid pakkuvat ettevõtet, sest neid pakuvad "omakasupüüdmatud" algoritmid, mis on detsentraliseeritud plokiahela aluseks.

Uus digimajandus

Eeldatakse, et plokiahela tehnoloogiad ja krüptovaluutad saavad tulevase Web3 digitaalrajanduse nurgakivideks. Detsentraliseeritud identiteedikontroll, otsene juurdepääs plokiahela andmetele ja detsentraliseeritud finantstehingud ilma kolmandaid osapooli kaasamata, sealhulgas pangateenused. Vahendamist vähendades võivad finantsteenused muutuda odavamaks ja kättesaadavamaks. Krüptovaluutad ja digitaalsed rahakotid võimaldavad inimestel juba praegu maksta kaupade ning teenuste eest palju soodsamalt ja kiiremini kogu maailmas. Enam pole vaja ülal pidada kallist kolmanda osapoole taristut, mis muudab teenused asjatult kallimaks ja seeläbi suurele osale elanikkonnast kättesaamatuks.

Plokiahel ja krüptovaluutad võivad muuta viisi, kuidas Web3 kasutajad korraldavad ning lihtsustavad kollektiivset tööd detsentraliseeritud autonoomsete organisatsioonide (DAO) kaudu. DAO-d võimaldavad inimestel organiseerida end ühiste huvide rühmadesse ilma keskse otsustaja vahenduseta. Selle asemel valivad läbi hääletamise tähtsuse omanikud või aktsionärid sobivaima tegevusviisi. Lisaks on kogu tegevus ja hääled plokiahelas nähtavad, verifitseeritavad ning võltsimatud. Seega saab DAO edendada Web3 detsentraliseerimist, läbipaistvust ning pakub uue võimaluse kogukondade halduseks. Web3 tehnoloogiate kasutuselevõttu näeme juba praegu, kuid pikk ja põnev tee on veel minna.

- [Uudised](#)
- [Lahendused](#)
- [Tarkvara](#)